

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Zdeňka Kühna, Mgr. Daniely Zemanové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **M. K.**, zastoupen Mgr. Jiřím Ostrýtem, advokátem se sídlem Polská 15, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 2. 2011, č. j. OAM-17/LE-LE05-LE05-2011, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2011, č. j. 49 Az 4/2011 – 56,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2011, č. j. 49 Az 4/2011 – 56, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] Krajský soud napadeným rozsudkem zrušil rozhodnutí žalovaného, jímž bylo rozhodnuto o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany tak, že mu nebyla udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu). Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že z výpovědi žalobce učiněné ve správním řízení považuje za dostatečně prokázané, že žalobce odmítá vykonat vojenskou službu z důvodu svého svědomí, neboť si mimořádně cení lidského života. Důvodem pro zrušení rozhodnutí žalovaného bylo, že žalovaný bez řádného odůvodnění dospěl k závěru, dle něhož žalobci ani v případě uvěznění z důvodu odmítání vojenské služby nehrozí nebezpečí mučení či jiného nelidského zacházení. Tento závěr totiž neodpovídá obsahu zpráv o zemi původu, které jsou založeny ve správním spise. Soud

vyhodnotil rozhodnutí žalovaného jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť žalovaný řádně neodůvodnil, zda bude žalobci po návratu do vlasti zaručeno právo na spravedlivý proces, případně zda mu nehrozí nebezpečí mučení či jiného nelidského zacházení.

II.
Shrnutí argumentů obsažených v kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[2] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu včasnou kasační stížnost, v níž uplatnil důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Namítá, že krajský soud nerespektoval § 75 odst. 1 s. ř. s., neboť při přezkumu rozhodnutí nevycházel pouze ze skutkového stavu, který zde byl v době rozhodování stěžovatele. Zohlednil totiž tvrzení žalobce uplatněné až v žalobě, že odmítání vojenské služby je založeno na důvodech svědomí. Ve správním řízení však žalobce neuvedl, že by výkon vojenské služby odmítal z důvodu svědomí. Stěžovatel dále namítá, že ve svém rozhodnutí podrobně popsal, proč žalobci nehrozí nebezpečí vážné újmy po návratu do země původu a své argumenty podložil informačními zdroji. Stěžovatel vycházel z osobní situace žalobce, jak ji popsal při svých výpovědích ve správním řízení. Své závěry odůvodnil, takže jeho rozhodnutí nelze mít za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[3] Žalobce ve svém vyjádření ze dne 19. 10. 2011 uvedl, že se plně ztotožňuje se závěry krajského soudu. Žalobce již v řízení před stěžovatelem tvrdil, že odmítá nastoupit vojenskou službu z důvodu svědomí, i když tento pojem jako takový užil poprvé až v řízení o žalobě. Ve správním řízení nicméně uvedl, a to v souvislosti s líčením rodinných problémů, že by nedokázal zabít člověka. Ze zpráv obsažených ve spise vyplývá, že po návratu do vlasti žalobci reálně hrozí nebezpečí mučení či jiného nelidského zacházení. Stěžovatel v odůvodnění rozhodnutí sám uvedl, že evidované případy mučení vězňů se týkaly mj. odpíračů vojenské služby z důvodu svědomí.

III.
Právní posouzení Nejvyšším správním soudem

[4] Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany (dříve ve věci azylu), Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[5] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 (publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS; všechna zde cit. rozhodnutí NSS jsou přístupná též na www.nssoud.cz). Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je též nezbytné vyslovit

právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu.

[6] Na základě rozsudku NSS ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 – 59 (publ. pod č. 1143/2007 Sb. NSS), přitom platí, že *„kasační stížnost může být ve smyslu § 104a s. ř. s. přijatelná i v případě, že je podána Ministerstvem vnitra z důvodu zásadního pochybení krajského soudu, které bude spočívat v tom, že krajský soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva, případně že nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu“*.

[7] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podanou kasační stížnost lze ve smyslu § 104a s. ř. s. kvalifikovat jako přijatelnou, neboť krajský soud nerespektoval v napadeném rozhodnutí ustálenou judikaturu. Pochybení se krajský soud dopustil ve vztahu ke všem třem otázkám, jimiž se v rozsudku zabýval. Tato pochybení přitom mohou mít přesah i na jiné srovnatelné případy.

[8] Jako nepřijatelnou přitom shledal toliko námitku stěžovatele, podle níž krajský soud porušil § 75 odst. 1 s. ř. s. a přihlédl ke skutečnosti, kterou žalobce uplatnil až v řízení o žalobě. Konkrétně se jedná o tvrzení, že žalobce odmítá vykonat vojenskou službu proto, že si cení lidského života a při výkonu vojenské služby by mohl být nasazen do akce, v níž by mohla nastat situace, že bude muset někoho zabít. Odmítá tedy vojenskou službu z důvodu svědomí, násilná smrt člověka je proti jeho svědomí. V daném případě krajský soud vyhodnotil tuto námitku ve světle jeho předchozích výpovědí a stanovisek žalobce. K žádnému porušení § 75 odst. 1 přitom nedošlo.

[9] Stěžovatel namítá, že krajský soud nesprávně posoudil otázku přezkoumatelnosti správního rozhodnutí [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

[10] Dle konstantní judikatury zdejšího soudu je správní rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů tehdy, jestliže z odůvodnění rozhodnutí není seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů (viz rozsudek NSS ze dne 11. 8. 2004, č. j. 5 A 48/2001 – 47, publ. pod č. 386/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek NSS ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008 – 109, ve věci *ENERGOAQUA, a. s.*, dále rozsudek ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009 – 46, a též usnesení ze dne 3. 9. 2008, č. j. 1 Azs 38/2008 – 93).

[11] Ze strany 7 odůvodnění rozhodnutí stěžovatele plyne, že se důkladně zabýval nebezpečím uvěznění žalobce z důvodu odpírání vojenské služby. Dále je z něho patrné, jakými úvahami se při posuzování této otázky řídil. Krajský soud pochybil, jestliže označil rozhodnutí stěžovatele za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

[12] Námitka je důvodná.

[13] Z odůvodnění přezkoumávaného rozsudku nicméně dále plyne, že krajský soud nejspíše zaměnil dvě různé vady správního rozhodnutí a řízení, které předcházelo jeho

vydání. Krajský soud výslovně označuje rozhodnutí stěžovatele za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], nutno dodat nedůvodně (viz bod [11] shora). Dle formulace konkrétních výtek směřovaných proti správnímu rozhodnutí má však krajský soud na mysli spíše rozpor skutkového stavu, který vzal stěžovatel za základ napadeného rozhodnutí, se správním spisem [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Krajský soud totiž poukazuje na to, že závěr stěžovatele, dle něhož žalobci nehrozí v případě umístění do vězení nebezpečí mučení či jiného nelidského zacházení, neodpovídá obsahu zpráv o zemi původu.

[14] Dle konstantní judikatury je skutková podstata se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru, vedl k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán (rozsudek ze dne 12. 1. 2005, č. j. 4 Azs 300/2004 - 36).

[15] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 – 82, uvedl: *„Ve vztahu ke hrozbě nelidského a ponižujícího zacházení podle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod by pak muselo být splněno, že stěžovateli hrozí „reálné nebezpečí" takového zacházení. „Reálným nebezpečím" (srov. rovněž § 14a odst. 1 zákona o azylu, jež užívá ve stejném významu slovní spojení „skutečné nebezpečí") nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situaci stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho."*

[16] Stěžovatel ve svém rozhodnutí vyšel především z toho, že žalobce nebyl dezertérem a podle okolností jeho vycestování navíc ani doposud není osobou vyhýbající se vojenské službě. Opakovaně si totiž žádal o vystavení cestovního dokladu, naposledy tři měsíce před svým odjezdem z vlasti. Vždy mu bylo vyhověno. Poté mohl bezproblémově vycestovat z Turecka. Pokud by byl vskutku osobou vyhýbající se vojenské službě, cestovní doklad by mu vydán nebyl a při kontaktu s policejními nebo pohraničními orgány by byl okamžitě zatčen. Dle svého tvrzení nebyl ani nikdy trestně stíhán. Teprve následně se pak věnoval též hypotetickým následkům stěžovatelova uvěznění (s. 7 rozhodnutí).

[17] Naproti tomu krajský soud uzavřel, že stěžovatel bez řádného odůvodnění (*resp. spíše v rozporu s obsahem spisu – pozn. NSS*) dospěl k názoru, že žalobci po návratu do Turecka žádné nebezpečí nehrozí, a to ani v případě jeho uvěznění.

[18] Závěr krajského soudu pomíjí základní důvod rozhodnutí stěžovatele. Tím je skutečnost, že žalobci reálné nebezpečí nelidského a ponižujícího zacházení ve věznici nehrozí již jen proto, že dle všech okolností odpíračem vojenské služby není. Takovýto závěr je v obecné rovině v souladu s judikaturou cit. v bodě [15] shora.

[19] Závěr stěžovatele obsažený ve správním rozhodnutí, dle něhož žalobci reálně nehrozí v případě uvěznění z důvodu odpírání vojenské služby mučení či nelidské a ponižující zacházení, má proto oporu ve správním spisu a není s ním v rozporu. Krajský soud tedy pochybil při posouzení této právní otázky.

[20] Námitka je důvodná.

IV.
Závěr a náklady řízení

[21] S ohledem na shora uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost je přijatelná a důvodná, a proto zrušil dle § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[22] V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. listopadu 2011

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně
senátu